

HELVETIG

jämlikt kung. 1938 nr 1

FÖRSVARSTADEN

LUFTFÖRSVARSAVDDELNINGEN

Ink 15/4 1944 nr. 92:95

II - O.P. - V. L. Lind

III - Sj

7. motbrig
Avd .....
Nr ..... H: 28

Försvarstabens luftförsvarsavdelning

Till Militärbefälhavaren i I, militärområdet.

Den 12/4 1944
Protokoll rörande beskjutning av främmande fpl 11/4.

Militärbefälstaben

sekt VII

3/4 1944 nr H 7850/447

4/4 1944 nr " 1406

Sj

. /1 Härmed får jag i avskrift värdsamt insända av oh III. motbat verkställd utredning rörande beskjutning från krigsflygfält nr 2 av ett tyskt och ett amerikanskt fpl.

Då vederbörande oldledare enligt min mening haft fullt fog för sina åtgärder, komma ärendena icke att föranleda någon min åtgärd.

Utredning rörande beskjutning från lv på Revinge av ett amerikanskt fpl kommer senare att insändas.

V. Tamm
Brigch

Folke Francke

0

HEMLIG

7. motbrig

jämlikt kung. 1938 nr 757

tyckt plan vid Söfde 11/4 1944.

Upl 11/4 1944.

Avd 21.....

Nr 1128.....

Ullén

FÖRSVARSTADEN
LUFTFÖRSVARSAVDDELNINGEN

Ink 15/4 1944 nr. 26 92:25

Närvarande:

Major E. Gabriëlsson	- förhårsledare
Löjtnant P. Persson	- protokollförare
Kapten Rosberg	- Ch 81. skkomp L 7.
" Rydén	- Ch 7. mlvakankomp
Fänrik Agvard	- troppen "
Furir 8055-7-42 Gustafsson	- eldledare "
" 8036-7-43 Bengtsson	- avdch "
Vpl 1257-6-42 Nilsson	- servismanskap "
" 2426-6-42 Hansson	- " "
" 1185-6-42 Karlsson	- " "
" 1295-6-42 Kristofferesson	- målspanare "
" 1041-6-42 Persson	- kock "

Förhöret föranleddes med anledning av att ett tyckt flygplan Me 210 nedskjutits å krigsflygfältet (Söfde) 11/4 1944.

Fänrik Agvard meddelade:

att han befann sig i sin förläggning, då han plötsligt hörde motorbuller;

att han rusade ut och därvid iakttog ett tyckt plan över stödjepunkt 1 b;

att han straxt efter iakttog att planet besköts från stödjepunkt 1 b från där grupperad 40 mm lvakan;

att efter 7-8 skottet högra vingspetsen slöts av samt planet straxt efter gick på rygg och störtade vid Söfde;

att han begav sig till störtningsplatsen och anbefalldes utrymning av närliggande hus;

att han senare förhört sig med personalen å stödjepunkt 1 a och därvid funnit att det tycka planet avgivit eld medelst kulspruta samt att detta varit anledningen till att eldledaren öppnat eld.

Uppläst och vidkänt
Bertil Agvard.

Furir Gustafsson meddelade:

att han var eldledare vid stödjepunkt 1 a;

att å denna stödjepunkt en 40 mm lvakantrupp var grupperad;

att ett tyckt flygplan Me 210 (kl 1155) iaktogs riktning 4 över flygfältet;

att dessförinnan "luftfara" kl 1152 givits;

att planet kretsade runt flygfältet;

att planet vid andra varvet, då det kom från riktning 8, avgav kspeld i riktning mot stödjepunkten;

att han tydligt iakttog en eldflamma i form av en raketkurva rakt framifrån;

att kocken Persson, som just anlände med 2. frakost skrek "dom skjuter! Skyddsställning!";

att han då förstod att han icke misstagit sig och därför omedelbart kommanderade verkningsseld;

att efter 7-8 skott en del av högra vingen slöts av och planet fortsatte 3-500 m samt störtade i Söfde.

att han kände gällande bestämmelser för eldöppnande och var av den bestämda uppfattningen att planet avsiktligt öppnat eld och därför handlat enligt bestämmelserna;

att 10 skott avgivits i två eldskurar med endast en pjäs.

Uppläst och vidkänt
Gunnar Gustafsson

Vpl 1041-6-42 Persson, kock, meddelade:

att han straxt före kl 1200 anlände till stödjepunkt 1 a med 2. frukost till där tjug personal;
att väl uppkommen till stödjepunkten ett flygplan började avgiva kspeld mot stödjepunkten;
att han tydligt såg eldflammorna från flygplanets främre del;
att dessa eldflamnor, som han iakttog från sidan, visade samma utseende, som vid skjutning med spårlysan, troligen av vit färg;
att han var säker på att det var kspeld, som öppnades och därför ropade till kamraterna: "Dom skjuter! Skyddsställning!";
att han omedelbart själv tog skyddsställning,
att ltroppen ögonblicket efter öppnade eld samt att han därvid gjorde samma iakttagelser, som eldledaren furir Gustafsson.

Uppläst och vidkänt
Yngve Persson.

Furir 8036-7-42 Bengtsson, avdch, meddelade:

att han tjug som avdch vid icke eldgivande pjäs;
att han vitsordade såväl eldledarens, furir Gustafsson, som kocken Perssons uppgifter till alla delar;
att han emellertid icke med bestämdhet kunde ange, hurvida eld avgavs av ksp placerad i planets nos eller vinge eller undersida;
att straxt efter eller möjligen i samma ögonblick, som vingbrottet skedde, han iakttog ett rött sken från planet;
att det icke rådde något tvivel om, att planet öppnade eld mot stödjepunkten.

Uppläst och vidkänt
Nana

Vpl nr 1257-6-42 Nilson, servismanskap meddelade:

att han tjug vid eldgivande pjäsen;
att han till alla delar vitsordade eldledarens furir Gustafssons, och kocken Perssons uppgifter;
att även han sett samma eldfenomen som furir Bengtsson och var av den uppfattningen att elden avgavs med blandad spårlysan.

Uppläst och vidkänt
Stig Nilsson.)

Vpl 2426-6-42 Hansson, servismanskap meddelade:

att han tjug vid icke eldgivande pjäs;
att han gjort samma iakttagelser som eldledaren, kocken, furir Bengtsson och vpl Nilsson;
att han också med bestämdhet vidhöll att flygplanet öppnade eld och på grund härav beskötts.

Uppläst och vidkänt
Erik Hansson.

Vpl 1295-6-42 Kristoffersson, målsmanare meddelade:

att han till alla delar vitsordade eldledarens och kockens uppgifter;
att han tjug som målsmanare;
att med blotta ögat tydligt såg eldkvasten från planets ksp;
att han liksom kocken tog skyddsställning.

Uppläst och vidkänt
Albin Kristoffersson.

Vpl nr 1185-6-42 Karlsson, höjdriktare, meddelade:

att han tåg som höjdriktare vid eldgivande pjösen;
att han gjort samma iakttagelser som eldledaren och med bestämdhet påstår att planet öppnat eld.

Uppläst och vidkänt
Georg Carlsson.

Kapten Rydén, ch 7. mlvakankomp meddelade:

att han själv icke var åsyna vittne till händelsen på grund av kommandering till brigstaben;
att den hörda personalen, som tillhör hans komp, är fullt pålitlig i alla avseenden;
att spec. eldledaren är synnerligen pålitlig och icke gör några misstag;
att han ansåg eldledaren på grund av dennes lämnade uppgift ha handlat fullt riktigt.

Uppläst och vidkänt
Nils Rydén.

Kapten Rosberg, ch 81. skkomp L 7 meddelade:

att han befann sig hos ch III. bat, då rapport ingick, att ett plan nedskjutits vid Söfde;
att han pr mc skyndade till platsen;
att han vid Söfde mejeri fann det störtade planet brinnande;
att han mottog och i vederbörlig ordning avsände rapport till myndigheter enligt gällande bestämmelser;
att straxt efteråt fick rapport från en av sina underlydande att vpl nr 375-2-32 Holmberg ur 52. flygfältsplut saknades;
att han genast anbefallde kontroll av uppgiften genom att bli a samla förbanden;
att han dessutom lät genomsöka terrängen;
att en kranocykkel jämte ett kokkärl upphittades i bland planets brinnande spillror;
att Holmberg fortfarande kl 2100 icke kunnat påträffas;
att han begärde att som vittnen skulle höras löjtnant Lidberg, furir Nyman, vpl Frank, Robeck och Mårtensson.

Vittnena berättade:

Löjtnant Lidberg, 81. skkomp meddelade:

att han sett planet kretsa över fältet;
att han då tog mc och begav sig mot förläggningen vid Ödegården, öster stöddepunkt 1 a;
att hans avsikt icke hann fullföljas, enär planet störtade 10-15 m från honom;
att hans uppmärksamhet fångades av det störtade planet;
att han icke iakttog någon under planet;
att han senare hört att vpl Holmberg saknades och anmält förhållandet för kompen, kapten Rosberg.

Uppläst och vidkänt
Namn

Furir Nyman, 81. skkomp meddelade:

att han fått order att "luftfara" givits;
att han tåg som jourhavande plutch för flygfältsberedskapsplut;
att han skyndade till matsalen, där utspänning pågick och anbefallde måltidens avbrytande och skyndsamt samling till beredskapsplatsen, 500 m fr matsalen;
att ordern genast åtlyddes;
att vägen till samlingsplatsen går just över den plats planet störtade;
att han knappt hann utanför matsalen och hämta utrustningen förrän han såg det störtade planet;
att han icke iakttog Holmberg;

att vid plut samling Holmberg saknades, vilket han rapporterade till löjtnant Liddberg.

Uppläst och vidkänt
Karl Axel Nyman.

Vpl 576-2-29 Frank, 42. lvakantroppen meddelade:

att han utdelade maten;
att han passerat förbi honom och få frågat Holmberg, varför han hade så bråttom;
att Holmberg då svarade: Order är order, tog sin cykel och körde mot samlingsplatsen;
att han sett Holmberg begiva sig mot den väg, som leder från förläggningen till samlingsplatsen, men icke sett honom lämna själva landsvägen;

Uppläst och vidkänt
Anders Frank.

vpl 351 1/27 Bobeck, 87. skkomp meddelade:

att när planet störtade han befann sig på väg mot samlingsplatsen;
att han emellertid fick avbryta sin förflyttning på grund av sin närhet av planet, 10 m från störtningssplatsen;
att han sist såg Holmberg i matsalen;
att han icke lade märke till om någon befann sig under planet, då detta störtade;
att orsaken härtill var, att han måste skyndsammast försvinna från sin plats för att undgå att själv bli krossad.

Uppläst och vidkänt
Sven Bobeck.

vpl 190 1/39 Mårtensson, 81. skkomp meddelade:

att han och Holmberg tagit sina cyklar ungefär samtidigt för begiva sig till samlingsplatsen;
att han kommit före Holmberg från förläggningen och hunnit omkring 15 m bortom den plats planet störtade;
att han då planet tog mark, kastade sig platt mot marken;
att Holmberg icke befann sig framför honom men mycket väl kunde tänkas befinna sig ett 20-tal m bakom honom eller just å den plats planet störtade;
att han emellertid icke med bestämdhet kan säga om Holmberg cyklat efter honom.

Uppläst och vidkänt
Ragnar Mårtensson.

Kapten Rydén, 47. mlvakankomp, som under förhörens gång gjort ytterligare undersökningar bland personalen å den skjutande stödjepunkten meddelade:

att personalen uppgivit att planet gjort en svag dykning vid eldgivningen och att motorens gått för fullt;
att motorbullret tagit helt bort ljudet av elden;
att emellertid eldflamorna varit fullt synliga och att flera av manskapet spontant tagit skyddsställning.

Uppläst och vidkänt
Nils Rydén.

Identifiering har icke kunnat verkställas, då risk för explosioner förelagat enda till märkets inbrott.

Vidare förekom icke

Upl 11/4 1944
E. Gabrielson
Batch.

Rätt avskrivet intygari:

G. Heyden
Expooff

Avskrift.

HEMLIG
Jämlikt kung. 1938 nr 757

Valla
FÖRSVARSTADEN
LUFTFÖRSVARSAVDDELNINGEN
Ink 15/4 1944 nr 2202:35

7. motbrig

Avd *Luft*.....
Nr *1128*.....

Protokoll vid förhör med serg
vid 7. mlvakankomp nr 188-36-23
Jakobsson.

Upl 11/4 1944.

Närvarande:

Major E. Gabrielsson - förhørsledare
Löjtnant P.E. Persson - protokollförare
Kapten Rosberg - ch 01. skkomp L 7
Sergeant Jakobsson - eldledare stödjepunkt 5 B & Söfdefältet
Kapten Rydén - ch 7. mlvakankomp

Förhöret föranleddes av att sergeant Jakobsson i egenskap av eldledare vid 40 mm lvakantropen 7. mlvakankomp öppnat eld 11/4 kl 1255 mot ett amerikanskt plan typ B 17 från troppens ställning & stödjepunkt 5 B & krigsflygfält nr 2 (Söfde).

Sergeant Jakobsson meddelade:

att ett tyskt plan omkring kl 1200 kretsade runt flygfältet;
att han förvissade sig om hurvida han fick öppna eld eller ej;
att tfnlinjen då var upptagen och svar icke erhöles;
att det tyska planet strax efteråt besköts från stödjepunkt 1 a och sågs störta vid Söfde;
att signalen "luftfara upphör" kom kl 1213;
att "luftfara" kom på nytt kl 1225;
att rapport ingick från LC, att ett främmande plan, som beskjutits vid Sinarishamn med västlig kurs, får beskjutas;
att kl 1250 ett flygplan typ B 17 upptäcktes i riktning G;
att planet först besköts med 23 varningsskott kl 1255;
att då planet fortsatte i konstant kurs "KO", verkningseld kommanderades kl 1256;
att planet då befann sig på 800 m avstånd;
att endast 2 skott avgavs, troligen med verkan, enär rök tycktes slå ut från planet och "eld upphör" kommanderades;
att ögonblicket därefter fallskärmar iaktogs i riktning Tågra, vilket rapporterades;
att planet försvann österut;
att han väl kände till bestämmelserna för eldöppnande & flygfält för därstädes grupperade lvförband;
att dels tidigare omnämnda beskjutning av tyska planet från stödjepunkt 1 a och dels rapporten från LC gjort att han beslöt öppna eld, när det amerikanska planet visade sig

Uppläst och vidkänt
Sven Jakobsson

Kapten Rosberg meddelade:

att han, då eld öppnades från stödjepunkt 5 B, befann sig i Söfde, där det omnämnda tyska planet strax innan störtat;
att rapport ingick att fallskärmshoppare gått ned i trakten av Tågra;
att han själv begav sig mot Tågra för att konstatera fakta;
att en amerikansk flygare löjtnant H. Levin, tagits av en hemvärnspojke;

att han tog denne med sig till SSSde för att verkställa förhör om planet m m;
att genom åtgärder III. mbat 10 st fallskärmshoppare tillhörande amerikanska flygplanet typ B 17 infångats;
att planet störtat norr H i Hoingo Nygård (6 km öster Vollsjo stn);
att planet buklandade och skadade underredet;
att besättningen enligt flygplanens uppgift var 10 till antalet;
att han avgivit föreskrivna rapporter;
att han icke kunde yttra sig om eldgivningen.

Uppläst och vidkänt
Sven Rosberg

Ch 7. mlvakankomp kapten Rydén meddelade:

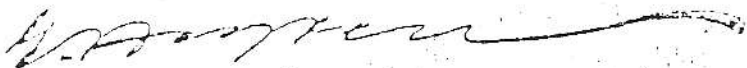
att han var av den uppfattningen att beskjutning icke bort äga rum på grund av gällande bestämmelser för lv grupperade & flygfält;
att emellertid meddelandet från LC varit olyckligt formulerat och att oldledaren på grund hära v blivit vilseledd;
att därtill även bidragit strax innan inträffad eldgivning mot annat plan från sidoförband;
att serg Jakobsson är en lugn och pålitlig man, som icke handlat annat än i bästa tro.

Uppläst och vidkänt
Nils Rydén

vidare förekom icke.

E. Gabrielson
Ch III. mbat, Major

Rätt avskrivet intygar:

G. Heyden
Kapten Eripuoff

Linn

Kommuniké till TT den 15/4 1944 kl 2015

Nr 55.

Försvarsstaben meddelar:

Genom den undersökning, som verkställdes angående beskjutningen av främmande flygplan över Skåne den 11 april kan följande anses fastställt.

Det tyska jaktplanet, som nedsköts av en 40 mm automatkanontropp, hade i en vid cirkel på omkring 500 m höjd flugit runt luftvärnstropens stridsställning. Härunder voro luftvärnspjäserna inriktade mot planet och beredda till eldgivning. Plötsligt ändrade planet flygriktning rakt emot luftvärnsställningen och öppnade kulspruteeld mot ställningen. Luftvärnstroppen öppnade därvid verkningseld mot planet; sammanlagt 10 skott avgavs, och fullträff konstaterades i sjunde eller åttonde skottet. Flygplanet hade vid inflygningen över kusten ^{tidigare} beskjutits med varningseld av annat luftvärnsförband.

Två av de amerikanska bombplanen ändrade vid varningseld från luftvärnet icke flygriktning och visade heller inga tecken på nödtillstånd. Efter varningselden övergingo därför luftvärnsförbanden till verkningseld, varvid båda planen träffades av fullträffar från 40 mm automatkanoner. I det ena planet dödades härvid en av besättningsmännen och sårades en annan. Det andra planets besättning med undantag av föraren lämnade planet i fallskärn. Båda planen nödlandade.

Byråchefen Grafström gm M Lemmel

UD Sekr Rynell kl 1956

SIS Red Jönsson kl 2205

TT Red Stenberg kl 2015

Pressdet Red Westerlund kl 2018

Linn